



Lega Nord og drømmen om Padania

*En analyse af Lega Nord's forsøg på at etablere ideen om nationen Padania
Som et alternativt fædreland for norditalienerne*

Af Mikkel Rimsø Sørensen

Starten af 1990'erne var en turbulent tid i italiensk politik. Perioden markerede som følge af Murens fald og korruptionsskandalerne, som blev afsløret i forbindelse med "Operation Rene Hænder", et brud med efterkrigstidens politiske landskab og medførte et krav om forandring og nye politiske visioner. Det kristendemokratiske DC, Democrazia Christiana, der med forskellige støttepartier havde styret Italien siden afslutningen af 2. Verdenskrig, gik under i et hav af korruptionsanklager, mens Murens fald betød opsplitning af det store italienske kommunistparti. I denne kontekst, præget af store omvæltninger på begge politiske fløje, slog det norditalienske parti Lega Nord igennem og blev senere berømt og berygtet uden for Italiens grænser, da partiet med Umberto Bossi i spidsen i midten af halvfemserne forsøgte at løsrive den nordlige del af Italien og gøre området til en selvstændig stat under navnet Padania (Pasquino 2002: 66). Med Padanias løsrivelse som det erklærede politiske mål formåede Lega Nord at opnå over ti procent af stemmerne på landsplan, og havde dermed sat ideen om en samlet, italiensk nationalstat til debat (Patriarca 2001: 22ff). Det anslås fra de italienske myndigheders side, at over hundredetusinde personer deltog i Legaens officielle udråbelse af Padanias selvstændighed langs Po-flodens breder i 1996. Padania var dermed begrebet, der i midten af halvfemserne satte Italien på den anden ende og udgjorde et af de mest centrale begreber i tidens politiske diskussioner.

Denne artikel vil derfor, med udgangspunkt i en kort introduktion til det norditalienske lega-fænomen, undersøge Lega Nord's forsøg på i perioden 1995-1997 at fremføre Padania som en nation og dermed som det centrale begreb for Legaens krav om norditaliensk selvstændighed. Dette vil ske med afsæt i teorier om kollektiv identitet og begrebshistorie, og målet er at give et indblik i Lega Nord's forsøg på at skabe en særlig padansk kollektiv identitet for partiet. Partiets nuværende rolle i italiensk politik og muligheder i fremtiden berøres også. Afslutningsvis vil der blive set nærmere på teoretiske problemstillinger, som fremkommer i forbindelse med forsøgene på at placere partiet sammen med højre-nationalistiske eller regionalistiske partier og bevægelser i Europa.

Lega Nord's historie

Kravet om selvstændighed og det faktum, at partiet med udgangspunkt i dette krav opnåede over ti procent af stemmerne på landsplan ved parlamentsvalget i 1996, var kulminationen på en politisk udvikling, der tog sin begyndelse i de tre største norditalienske regio-

ner Lombardiet, Veneto og Piemonte i slutningen af halvfjerdsene.¹ Her opstod der nogenlunde samtidig regionale legaer, der alle havde som politisk mål at løsrive den pågældende region fra den italienske stat med udgangspunkt i en forståelse af regionerne som selvstændige enheder, hvad angår sprog, kultur og historie. Med andre ord blev regionerne fremstillet som små nationer, som gjorde krav på politisk uafhængighed. Specielt Lega Veneta, der kunne slå på den venetianske republiks dybe historiske rødder, havde succes ved valgene i starten af firserne, men blev fulgt til dørs af Lega Lombarda. Den fik politisk succes i midten af firserne, hvor bevægelsen med grundlæggeren Umberto Bossi i spidsen opnåede tre procent af stemmerne i Lombardiet, svarende til en halv procent på landsplan.



Lega Nord's officielle logo. Krigeren er middelalderfiguren Alberto di Guissano, som stod i spidsen for Lega Lombardas kamp mod kejser Barbarossas tropper i slaget ved Legnano. En statue af ham i denne positur findes foran byens banegård og det er med meget stor sandsynlighed herfra inspirationen til logoet er hentet. Ved siden af Alberto ses det grønne padanske flag, som også kaldes Alpesolen.

Denne politiske succes skyldtes flere faktorer: for det første opstod bevægelsen i et politisk system, som var præget af italienernes generelle utilfredshed med og manglende tillid til landets politiske klasse. Legaen talte den politiske klasse midt imod og gjorde politik til et spørgsmål om klare, utvetydige slogans, udbredt ved hjælp af graffiti på bymurene samt gennem samtaler i barer og klubber. For det andet benyttede Lega Lombarda sig af en politisk kritik af pengeoverførslerne fra det rige Norditalien til det fattige Syditalien og en kul-

¹ For en grundig gennemgang af de forskellige regionale legas tidlige historie henvises til Cachafeiro 2003: 45-77 og Biorcio 1997: 35-69.



turel kritik af syditalieneren som doven, korrupt og i lag med mafiaen. På denne måde formåede Legaen at udnytte strømninger i den norditalienske befolkning, som ikke tidligere var blevet benyttet i politisk øjemed.

Det lykkedes således efterhånden Lega Lombarda at blive et vigtigt politisk fænomen på regionalt plan, men partiet var sandsynligvis forblevet et perifert, lombardisk islæt i italiensk regionalpolitik, hvis ikke planerne om et samarbejde med de andre regionale legaer var begyndt at tage form i slutningen af firserne. Dette førte til dannelsen af Lega Nord, en sammenslutning af legaerne i Lombardiet, Veneto, Piemonte, Ligurien, Toscana og Emilia-Romagna. Partiet afholdt sin første kongres i 1991, og Umberto Bossi blev valgt til partiets leder, et faktum, der lige siden har sikret Legas hegemoni internt i Lega Nord. Skabelsen af Lega Nord betød også, at den regionale tilgang blev erstattet af en politik, der forsøgte at iscenesætte Legaen som hele Norditaliens talerør. Samtidig blev kritikken af Syditalien nedtonet og erstattet af en mere indvandrersjælden retorik kombineret med et forsøg på at præsentere Lega Nord som den retskafne erstatning for den korruptionsanklagede politiske klasse, der i starten i halvfemserne blev beskåret kraftigt som følge af Operation Rene Hænder (Schmidtke 1996: 247).

Alt tydede derfor på, at Lega Nord skulle blive den store vinder i overgangen fra den første til den anden republik, men Berlusconi's etablering af Forza Italia kastede grus i maskineriet og betød en lille tilbagegang for Lega Nord ved parlamentsvalget i 1994. Resultatet betød, at Legaen indgik i regeringssamarbejde med Berlusconi og Alleanza Nazionale, det reformerede fascistparti. Dette samarbejde kom dog kun til at vare ni måneder. Legaen styrtdykkede i meningsmålingerne, og den interne kritik af partiets indtog i den "romerske" politiks korrupte affærer fik Bossi til at forårsage regeringens fald. Partiets åbenlyse krise var sandsynligvis en af vigtigste årsager til, at ideen om at løsrive Norditalien tog form. Det skulle igen være tydeligt for partiets vælgere, at Lega Nord var anderledes end de andre partier, og at drømmen om større politisk frihed for Norditalien ikke var forsvundet som følge af det fejlslagne forsøg på at blive en politisk magtfaktor på landsplan. Denne drøm blev sammenfattet i begrebet Padania, et forsøg på at konstruere et nyt fædreland for norditalienerne, som vil blive analyseret nedenfor. Men først nogle teoretiske overvejelser.

Lega Nord i forskningsperspektiv

Anna Cento-Bull og Mark Gilbert, som er førende engelske forskere inden for italiensk politik, har i deres bog om Lega Nord foretaget den hidtil mest grundige diskussion af forskningslitteraturen på området (Cento-Bull og Gilbert 2001: 42-66). De afslutter den med konstateringen af, at det, der adskiller de forskellige bidrag, er måden de forholder sig til struktur- og handlingsaspektet på (Cento-Bull og Gilbert 2001: 64). Opdelingen af tilgange, der beskæftiger sig mest med henholdsvis struktur- eller handlingsaspektet, er der også

blevet lagt vægt på i andre beskrivelser af litteraturen om Lega Nord (Biorcio 1997:15, Della Porta og Diani 1997: 73f, Diani 1996: 1054). Denne overordnede opdeling ligger samtidig i tråd med den teoretiske diskussion af forholdet mellem struktur og handling generelt inden for sociologien, som eksempelvis Bourdieu har været eksponent for (Wilken 2005: 2). Struktur kan således ifølge Cento-Bull og Gilbert forstås som "[...] the socio-political context in which a political party originates and operates, as well as to local, national and international processes of change" (Cento-Bull og Gilbert 2001: 64). Handlingsdimensionen lægger derimod vægt på Legaens aktive rolle og dens mulighed for selvstændig påvirkning af den politiske proces. Der er tale om:

[...] political parties as autonomous and independent actors which are influenced by, but are also able to impact upon, the external context as well as the behaviour of the electorate. Finally, agency also refers to the electorate itself. (Cento-Bull og Gilbert 2001:64)

Det betyder, at der i analysemæssig henseende kan skelnes mellem et struktur-baseret perspektiv, som lægger vægten på socioøkonomiske faktorer som forklaringsmodel, og et handlings-baseret perspektiv, som i stedet fokuserer på, hvordan Lega Nord konstruerer symbolske udfordringer af de eksisterende kulturelle og etniske rammer (Cento-Bull 2003: 1).

Kollektiv identitet

Denne analyse vil placere sig inden for sidstnævnte kategori, idet den netop tager udgangspunkt i konstruktionen af nye, symbolske udfordringer af de eksisterende rammer. Det teoretiske afsæt vil være i en kombination af teorier om kollektiv identitet og begrebshistorie, hvor det semantiske indhold af det centrale Padania-begreb bliver analyseret for derigennem at give et indblik i Lega Nord's kollektive identitet. Dette betyder for det første en tilgang, som fokuserer på Lega Nord som en social bevægelse i højere grad end et politisk parti. Med det menes, at "the real party is closer to a social movement than a bureaucratic organisation, becoming a social presence by using other types of resources" (Cachafeiro 2002: 145).

Forudsætningen for, at en social bevægelse kan vurdere mulighederne og begrænsningerne for handling er, at den er i stand til at definere sig selv og det miljø, den opererer i. Det er processen, hvorigennem dette handlingssystem skabes, der kan betegnes som kollektiv identitet (Melucci 1996: 67). Med dette processuelle udgangspunkt kan kollektiv identitet defineres som: "[...] an interactive process through which several individuals or groups define the meaning of their action and the field of opportunities and constraints for such an action" (Melucci 1996: 67). En central del af denne proces består i skabelsen af bevægelsens ideologi, der kan defineres som "[...] a set of symbolic frames which collective actors use to represent their own actions to themselves and to others within a system of social relationship" (Melucci 1996: 349). Det er her vigtigt at skel-



ne mellem den integrative og den strategiske funktion, som ideologien har (Schmidtke 1996: 105). Den integrative del kan betegnes som bevægelsens stabile kerne, som fastholder tilhængere ved at sikre intern samhørighed gennem ritualer og ceremonier og dermed betegner bevægelsens ansigt indadtil. Modsat er den strategiske del af ideologien møntet på at skabe konkrete mål og strategier i den daglige kamp for politisk indflydelse. Det er vigtigt, at denne del af den politiske virksomhed foregår i overensstemmelse med bevægelsens overordnede, kollektive identitet. Hvis der på et tidspunkt opstår en diskrepans mellem disse aspekter af den ideologiske produktion, vil det være nødvendigt at tilpasse den kollektive identitet til de nye politiske realiteter (Schmidtke 1996: 104). Disse tilpasninger har Lega Nord efterhånden foretaget en hel del gange. Perioden med de regionale legaer, inden Lega Nord blev dannet i 1991, var præget af en kollektiv identitet, som bedst kan betegnes som primordial. De relativt få tilhængere lagde stor vægt på den enkelte region som et fædreland, og deres politiske krav om selvstændighed var baseret på kulturelle tiltag inden for områder som historie og poesiskrivning på de regionale dialekter. Der var med andre ord tale om en kollektiv identitet, som var meget snæver og vel nærmest kan betegnes som en stor forsamling venner med fælles regionale rødder, som det var umuligt at blive en del af, hvis man ikke var opvokset i den pågældende region og derfor kendte dens kultur og især dialekt særdeles godt, hvilket meget få norditalienere gør. Dette gav efterhånden for store begrænsninger for den politiske mobilisering, og den lokale dialekt og kultur blev derfor lagt på hylde, og fra starten af halvfemserne og frem til kravet om selvstændighed erstattet af en kulturel kollektiv identitet. Den tager udgangspunkt i en fremhævnelse af egen kultur og samfundsmodel som "bedre" end andres, og har som følge heraf en missionærattitude. En fremmed, som ønsker at være en del af en kollektiv identitet, der er integreret ved hjælp af kulturelle identifikationsmønstre, skal tilpasse sig det, Schmidtke betegner som "[...] the mostly implicit rules of the game" (Schmidtke 1996: 101). Disse implicitte regler er dog samtidig med denne kollektive identitets svaghed, idet de på den ene side baserer sig på kulturel åbenhed og mulighed for assimilering i forhold til omverdenen, men på den anden side fortsat bekender sig til en idé om en grundlæggende kulturel homogenitet, der er overlegen i forhold til andre kulturer. I Lega Nord's tilfælde blev denne kulturelle kollektive identitet baseret på fremstillingen af en kulturel modstilling mellem Nord - og Syditalien. Hvor Norditalien bliver fremstillet som initiativrigt, risikovilligt og grundlæggende liberalt, så bliver Syditalien fremstillet som Levanten, baseret på "welfare" og "mafia-logik" (Bossi og Vimercati 1993: 206). Til gengæld er disse kulturelle forskel ikke geografisk betingede, idet begge typer kulturer findes både i Nord og i Syd. Bossi forsøger dermed at række ud mod alle italienerne ved at gøre Lega Nord's projekt til et spørgsmål om at forene alle hårdtarbejdende, ærlige og liberale italienerne. Der kan også identificeres et missionerende aspekt, idet Bossi hævder, at

kultur er det samme som civilisation, og at det mest kulturelt udviklede folk skal være lederen i en evolutionær proces (Bossi og Vimercati 1993: 205).

Forsøget på at give bevægelsen en bredere og mere inklusiv kollektiv identitet blev dog ikke nogen succes, idet Legaen forblev et norditaliensk parti uden nogen som helst opbakning i Syditalien. Tidligere tiders heftige udfald mod syditalienerne kunne tilsyneladende ikke viskes af tavlen på trods af Bossis forsøg på at fjerne den geografiske dimension og lægge vægten på den enkelte italieners sindelag. Denne åbning i den kollektive identitet skabte problemer for Legaen, som i 1994 fandt sig selv i en kritisk situation efter udtrædelsen af Berlusconi's regering og udsigten til et stort valg-nederlag. Der var mere end nogensinde brug for at styrke bevægelsen både internt og eksternt. Lega Nord's svar på denne politiske krise var dristigt og uventet. Ved brug af begrebet Padania, der ifølge Legaen betegnede den norditalienske nation, som ønskede selvstændighed, formåede man at skabe et begreb, som både kunne give en mere følelsesmæssige appeal internt i bevægelsen og samtidig skabe stor opmærksomhed udadtil.



Padania ønskes tillykke med de otte år, og det gøres klart, at Padania er i hjertet

Begrebshistorie og *naming*

Et vigtigt teoretisk værktøj i en analyse af begrebers betydning er begrebshistorien, der tager afsæt i de begreber, der anvendes i bestemte situationer af bestemte aktører for igennem disse at undersøge, hvordan specifikke historiske og aktuelle forhold begrebsliggøres (Ifversen 2003a: 18). Et karakteristisk træk ved begrebshistorien er, at den kombinerer et fokus på det sproglige med inddragelsen af strukturelle faktorer. Det drejer sig om det, som betegnes som socialhistorie, og som på dansk nærmere ville blive kaldt samfundshisto-



rie (Ifversen og Østergaard 1996: 18). Socialhistorien fokuserer på de strukturelle og institutionelle betingelser for social handlen, og der søges således en mediering inden for forholdet mellem struktur og handling (Ifversen 2003a: 21, Ifversen og Østergaard 1996: 10). Forudsætningen er dels at et samfund ikke eksisterer uden fælles begreber, dels at:

vore begreber [udspringer] af politisk-samfundsmæssige systemer, der er så komplekse, at de ikke blot lader sig begribe som sproglige fællesskaber under bestemte ledebegreber. (Koselleck 1986: 92 i Ifversen 2003a: 21)

Det er dermed af stor betydning, hvordan indførelsen af nye begreber skaber "semantisk kamp" for at definere politiske eller sociale positioner og for at holde dem i live eller realisere dem (Koselleck 1986: 96). Der er derfor store teoretiske ligheder mellem begrebshistorien og Bourdieus teoretiske skelnen mellem det strukturelle og handlingsbaserede. Begrebshistoriens fokus på den semantiske kamp for at definere politiske eller sociale positioner minder som følge heraf meget om Bourdieus felt-begreb, som kan betegnes som en social arena, hvor der foregår kampe om kapital (Wilken 2005: 2, 13). I stedet for at fokusere på kapital, retter begrebshistorien fokus på den sproglige dimension af denne kamp, som den kommer til udtryk gennem brug af begrebet og dets forhold til den sociale struktur. Begrebets vigtighed understreges også i forbindelse med *naming*, navngivning, hvor:

Contemporary movements strive to reappropriate the capacity to name through the elaboration of codes and languages designed to define reality, in the twofold sense of constituting it symbolically and of regaining it, thereby escaping from the predominant form of representation. (Melucci 1996: 357)

Skabelsen af en brydningszone i forhold til almindelige former for repræsentation har således en afgørende betydning. Målet for Legaen har dermed tydeligvis været "[...] to resist "outside naming" and to be "self-naming" (Jenson 1995: 107). I forbindelse med navngivning er der ingen tvivl om, at det politiske perspektiv er af stor betydning. På mange måder kan den symbolske kamp for repræsentation ses som en integreret del af den politiske kamp. Målet med navngivningen er derfor symbolsk at udfordre den eksisterende politik og kultur (Melucci 1996: 357). Det betyder, at en bevægelse, der succesfuldt kan få etableret sit eget navn i den politiske diskurs herigennem kan øge chancen for politisk forandring og ydermere åbne for en omskrivning af historien ved at retfærdiggøre nutidige definitioner af interesser og strategier (Jensen 1995: 108). Det er dermed klart, at valget af et navn kan have nok så reelle, materielle konsekvenser, og at der ikke kun er tale om en kamp om ord.

Padania-begrebet markerer netop en sådan ny udfordring, som skal gives indhold og dermed gøres til en afgørende brik i Legaens politiske kamp for det norditalienske områdes selvstændighed. Målet med analysen er at vise, hvordan Lega Nord i perioden 1996-97

forsøgte at skabe en særegen kollektiv identitet for partiet med udgangspunkt i begrebet Padania.

Padania som nation

Det kan ikke siges at være en nem vej, som Lega Nord slog ind på med kravet om et selvstændigt Padania. Konstruktionen af begrebet Padania skulle tage højde for flere faktorer: for det første det faktum, at selvom Padania er det latinske navn for Po-sletten, har området aldrig eksisteret som en administrativ eller politisk enhed (Giordano 2000: 445). I historisk henseende har det nuværende Norditalien enten været politisk fragmenteret med mange mindre statsdannelser, som hægede om deres autonomi, eller været inkorporeret i større stater som eksempelvis i forbindelse med det østrigske overherredømme i Norditalien. Der har således aldrig været én samlet statsdannelse med hele sit historiske kerneland i det nuværende Norditalien, som kunne være udgangspunkt for kravet om selvstændighed. For det andet er Norditalien på det sproglige og kulturelle plan, ligesom resten af Italien i øvrigt, præget af store regionale forskelle. Regional dialekt bruges stadigvæk specielt blandt den ældre del af befolkningen, og kulturelt er Norditalien også præget af store forskelle mellem bjergområderne og Po-sletten. Lega Nord ideologer var således nødt til at tage disse faktorer i betragtning i deres forsøg på at overbevise norditalienerne om, at de er padanere og ikke italienerere. Valget af navnet af Padania indeholdt dermed en central reference til Norditaliens vigtigste flod og går også igen i det italienske navn for Po-sletten, "la pianura padana", så valget af netop dette navn kan derfor siges at give god mening i en italiensk kontekst. Dermed passer Padania ind i det almene sprog, og navnet er endog blevet brugt i nogle forskningsinstitutioners arbejde (Diamanti 1996: 96).

Et af de mest centrale værker i Lega Nord's forsøg på at give Padania-begrebet et grundlæggende semantisk indhold er Gilberto Onetos bog "L'invenzione della Padania. La rinascita della comunità più antica d'Europa". En oversættelse af denne titel til dansk er ikke nem, idet der i "invenzione" kan ligge forskellige betydninger. Eftersom Oneto spiller på disse betydningsforskelle vil en oversættelse altid blive tvetydig. Et forsigtigt bud kunne være "Opfindelsen/genopdagelsen af Padania. Genfødslen af Europas ældste fællesskab".² I denne titel kan nogle af de centrale begreber i Onetos fremstilling allerede identificeres: det drejer sig om begreberne *opfindelse/genopdagelse* og *fællesskab*. Disse begreber refererer nemlig til de to grundlæggende problemstillinger i forbindelse med Onetos og dermed Lega Nord's fremstilling af Padania, som nu vil blive undersøgt nærmere: hvordan er forholdet mellem *opfindelse* og *opdagelse* og hvad karakteriserer den type *fællesskab*, som Padania ifølge Lega Nord udgør?

² Alle Oneto-citater i det følgende er oversat af mig. M.R.S.



Navn og indhold

Bogens titel antyder, at Padania både er en opfindelse eller konstruktion, men samtidig en genopdagelse af noget oprindeligt. I bogens indledning hævder Oneto nemlig, at verbet "inventare", der ligger til grund for "invenzione" i bogens titel har to betydninger. I det nuværende sprog betegner det ifølge Oneto "[...] at finde, ved hjælp af intellektet, en ny og mere brugbar ting" og i en ældre brug at "genfinde, genopdagelse" (Oneto 1997: 7). Netop derfor passer "invenzione" ifølge Oneto så godt på Padania. Cento-Bull og Gilbert hævder, at bogens titel er en forkert betegnelse, idet det ifølge dem ikke skulle være nødvendigt at konstruere noget, som allerede findes (Cento-Bull og Gilbert 2001: 113). Efter deres opfattelse gør Oneto krav på at bruge ordet i den ældre betydning som anført ovenfor, hvilket skulle betyde, at Padania skal betragtes som noget, der er blevet genopdaget. Dette forekommer at være en forsimpning af Onetos fremstilling. Det er i den forbindelse nødvendigt at skelne mellem to niveauer, der i en vis forstand udtrykker et paradoks i Onetos argumentation.

Oneto er nemlig meget bevidst omkring det faktum, at det netop er på grund af den dobbelte betydning af "invenzione", at der ikke findes noget andet ord, der bedre kan beskrive Padanias fremkomst. Ved at fastholde denne dobbelte betydning gør Oneto det muligt at skelne mellem navn og indhold. I den forstand er "Padania" et nyt navn eller begreb, som ifølge Oneto ikke tidligere har været brugt om nogen statsdannelse, men hvis indhold til gengæld er ganske reelt. Navnet er dermed, hvad man må betegne som en konstruktion, hvilket Oneto heller ikke lægger skjul på. Han understreger det ved at hævde, at: "Det var kun nødvendigt med nogle citater og få signaler for at et navn (ikke meget mere end en neologisme), som ikke havde præcise betydninger i forbindelse med noget rigtig konkret, på overvældende vis er sprunget frem for at repræsentere en stærk instans, et helt menneskeligt fællesskab" (Oneto 1997: 8). Han konstaterer også, at Padania er et relativt nyt navn set i forhold til den meget gamle historie og rige kulturelle tradition, som området har (Oneto 1997: 34). Grunden til dette nye navn er ifølge Oneto, at de tidligere navne ikke har kunnet overleve som følge af den benægtelse af Padanias eksistens, som er foregået igennem historien med det formål, at fratage det padanske folk dets identitet og eksistens (Oneto 1997: 35).

I modsætning til navnet bliver Padanias indhold fremstillet som noget, der altid har været der, men som man havde "glemt". Oneto taler om: "[...] en stærk tilstedeværelse holdt skjult i lang tid i den kollektive underbevidsthed" (Oneto 1997: 8) og om: "[...] en forbandelse, som havde skjult noget for øjet, som vedblev at være under alles fødder" (Oneto 1997: 8). Desuden lægger han vægt på "[...] den overvældende "genopdagelse" af Padania, af dets navn og af symbolerne, som var til stede under huden, men som man ikke længere kunne se" (Oneto 1997: 9, tekstens anførselstegn). På denne

måde tilfører han Padania en eksistens i et kollektivs underbevidsthed, som en reel og fysisk og mental eksistens, der samtidig bliver knyttet tæt til områdets geografiske kendetegn, floden Po:

[...] navnet Padania egner sig perfekt til at betegne vores land: det henviser til dets mest betydningsfulde fysiske element ("faderen" Po) og har oprindelse i regionens dybeste historiske og kulturelle lag (keltisk-ligurisk). (Oneto 1997: 43)

Der er med andre ord tale om en tilgang, der lægger vægt på det nye ved begrebet, men samtidig holder fast i, at der er noget under overfladen, der venter på at komme frem. Han spørger retorisk, om Padania er:

[...] en opfindelse i den forstand, at der er tale om skabelse ex novo eller i en ældre og mere ædel forstand i form af en genopdagelse af noget, som levede vitalt under tidens støv...? (Oneto 1997: 27)

Hvis man skal være tro overfor Onetos fremstilling må svaret være, at begrebet Padania er nyt, men at de elementer, som det refererer til er blevet genopdaget. Begrebet er konstrueret, mens den "virkelighed", som det refererer til, altid har eksisteret. Padania udtrykker for Oneto en kontekst, som er blevet negligeret og gemt væk, men som altid har udgjort et karakteriserende element for det norditalienske samfund. Så selv om navnet er nyt, refererer det til den konkrete norditalienske virkelighed, der ifølge Oneto udgør en særlig form for fællesskab, der først og fremmest baserer sig på den politiske vilje til at være sammen.

Det politiske padanske fællesskab

Onetos beskrivelse af det padanske fællesskab baserer sig på, at den afgørende målestok for at kunne tale om en nation består i det, som et folk føler det er, og det som det vil være (Oneto 1997: 3). Dette betyder ifølge Oneto, at det faktisk giver bedre mening at benytte begrebet fællesskab i stedet for nation. Det centrale i hans nationsforståelse er vægten, der lægges på det voluntaristiske og folkelige element i fællesskabet. Dermed er den eneste nødvendige betingelse for, at der kan være tale om et fællesskab folkets: "[...] udtryk for dets egentlige vilje til fællesskab" (Oneto 1997: 19). Oneto hævder, at denne del af fællesskabet er den politiske del af fællesskabet, og at det afgørende element i konstitueringen af en nation derfor udgøres af det enkelte folks politiske vilje til at indgå i et fællesskab. Padania er dermed først og fremmest et fællesskab, fordi dets indbyggere ønsker at være det, og det politiske fællesskab er derfor det centrale begreb i Onetos argumentation for Padanias ret til selvstændighed (Oneto 1997: 139, 177). Denne del af Onetos politiske fællesskabsforståelse udbygger han i afsnittet "Viljen til at være sammen", hvor idéen om "enhed i forskellighed" bliver fremstillet som den måde, som det padanske folk ønsker at være sammen på (Oneto 1997: 150). Ved at sammenkoble den lange historie for autonomi i Norditalien med Lega Nord's politiske succes når



Oneto frem til, at idéen om at være sammen i forsvaret for de padanske forskelligheder netop udgør: "[...] den idé, som de padanske folk er i gang med at danne sig om deres eget land, dette er, hvad de vil have det skal være. Dette er den nutidige udgave af den padanske identitet" (Oneto 1997: 150). Den politiske vilje til at være sammen er dermed først og fremmest det, som definerer det padanske fællesskab. Oneto lægger således stor vægt på, at det er folket, som gennem dets politiske præferencer giver næring til idéen om et padansk fællesskab. Oneto lægger stor vægt på begrebet *fællesskab*, som han mener, er en mere tidssvarende betegnelse i forhold til *nation*. Hans nationsforståelse trækker dermed tydeligt på Ernest Renans beskrivelse af nationen som "en daglig folkeafstemning". Tilslutningen til det padanske fællesskab er derfor i Onetos optik i stort omfang knyttet til den vælgertilslutning, som Lega Nord har opnået. Med andre ord eksisterer Padania, hvis folk stemmer på en politisk bevægelse (læs: Lega Nord), som arbejder for Padanias selvstændighed. På den måde forsøger Oneto at gøre diskussionen om Padania til et spørgsmål, der først og fremmest handler om den norditalienske befolknings ønske om politisk udtrykte vilje til at tilhøre Padania. Således hævder han, at de valgresultater, som de autonomikrævende bevægelser har opnået, er et bevis på den politiske selvbevidsthed, der ifølge Oneto: "[...] kommer stadig tættere på at ligne kortet over den etnonationale virkelighed og skitsere kortet over halvøens nye geopolitiske orden, ved at udgøre en form for klart fysisk udtryk for den folkelige vilje" (Oneto 1997: 150f). Pointen lader til at være, at det politiske og etnonationale er ved at smelte sammen i folkets bevidsthed og dermed skabe grobunden for en særlig padansk identitet.

Andre samhörighedsfaktorer

På trods af, at Oneto beskriver den politiske vilje som den altafgørende betingelse for, at der kan være tale om et padansk fællesskab, er det klart, at denne vilje til politisk fællesskab ikke opstår ud af ingenting, men må basere sig på historiske og kulturelle faktorer. Et fællesskab skal udover det politiske ifølge Oneto have elementer af samhörighed inden for fire områder. Det drejer sig om naturgivne faktorer (geografi, fælles etnisk oprindelse), historie, kultur og socioøkonomisk organisering (Oneto 1997: 18). Beskrivelserne af disse områder tager udgangspunkt i Padania som et geografisk område, og der er tale om: "[...] den del af den nuværende italienske republik, som ikke udgøres af halvøen, den del, der med stor tydelighed er en del af den europæiske kontinental-masse" (Oneto 1997: 34). Dette område har ifølge Oneto været præget af en fælles etnisk oprindelse på grund af kelterne, der bliver fremstillet som padanernes historiske forfædre på grund af deres særlige samfundsorganisering i form af deres om end løse politiske og kulturelle fællesskab. Den keltiske indflydelse medførte ifølge Oneto: "[...] den stærke kulturelle "keltificering" af hele Padania" (Oneto 1997: 54), som har haft indflydelse på navne, sprog, religion samt forholdet til demokrati og autono-

mi. Denne "keltificering" skulle efter sigende have modstået 2000 års hårde prøvelser, besættelser, "kulturelle udrensninger" og forsøg på ødelæggelse (Oneto 1997: 54). Longobardernes kongedømme i Norditalien, der ifølge Oneto mindede meget om kelterne kulturelt, blev afløst af de middelalderlige norditalienske kommuner. Disse kommuner var præget af stor rivalisering og interne forskelle, bortset fra slaget ved Legnano i 1176, hvor et fællesskab af norditalienske byer kendt som "Lega Lombarda" med Milano i spidsen besejrede den tysk-romerske kejser Barbarossa og dermed satte en stopper for kejserens ekspansionsplaner i Norditalien. Dette slag udgør en central historisk reference for Lega Nord, som ifølge Oneto forenede sig i kamp mod en fælles fjende for at forsvare de forskelle, der udgjorde en forenende værdi (Oneto 1997: 85). I Middelalderen fortsatte kommunernes styre, som på organisk vis forbandt de vigtigste byområder med deres territorier. Hvad angår perioden efter renæssancen har Oneto dog svært ved at finde nogen forenende elementer, og Padania karakteriseres som fragmenteret, et resultat af gentagne erobringer af området foretaget af fremmede magter (Oneto 1997: 87). Erobringerne kulminerede med skabelsen af den centralistiske italienske enhedsstat, der i Onetos optik er den modstander, der har gjort de autonomielskende padanere ufrie i deres eget land. Det, som kendetegner den padanske historiske udvikling, er således ifølge Oneto, at:

[...] Padanias enhed udgøres fortrinsvis netop af dets "homogene splittethed", forædlet gennem dets tusindårige kamp for de lokale autonomiers sejr og i forsvaret for de frie folks fælles og legitime interesser. (Oneto 1997: 93)

Oneto karakteriserer en fælles kultur som "... det grundlæggende fundament for den frivillige forening af individer i en stat" (Oneto 1997: 99). Han lægger særligt vægt på fire aspekter ved den padanske kultur: sproget, arkitekturen, religiøsitet og solidariteten. Oneto betegner sproget som "kulturel DNA" og hævder, at sprogets vigtighed ligger i dets værdi som kulturelt minde og som identitetsskabende faktor i et fællesskab (Oneto 1997: 63, 71). Hans overordnede argument er, at de lokale sprog talt i Padania kan karakteriseres som én padansk *koine*. Denne *koine* er: "[...] en autonom *koine*, kraftigt internt differentieret i stærke lokale særkender [...] men tydeligvis karakteriseret af fælles elementer og uden tvivl forskellige fra en hvilken som helst anden omgivende virkelighed" (Oneto 1997: 65).

Det andet specifikke udtryk for den padanske kultur er kunsten og især arkitekturen. Det specifikke element, som ifølge Oneto adskiller Padania fra alle andre områder, er arkitekturen og især glæden ved den arkitektoniske dekorering er ifølge Oneto: "[...] det mest intime padanske element og tæt forbundet til de mest antikke folks kærlighed til farver" (Oneto 1997: 107).

Det tredje aspekt ved den padanske kultur er religionen og solidariteten. Den religiøse dimension ved Padania er således ifølge Oneto kendetegnet ved en meget dybfølt, katolsk tro samtidig med en lang tradition for



kætterske bevægelser. Denne modsætning forklarer Oneto ved at henvise til en katolicisme, som har været under stor indflydelse af den mediterrane del af Italien, og derfor er blevet dogmatisk. Denne "urene" katolicisme placerer han i et modsætningsforhold til den calvinistiske indflydelse, som altid er til stede i alle lag i det padanske samfund (Oneto 1997: 103). Dette faktum benytter han senere til at understøtte sin påstand om, at Padania er karakteriseret ved et meget calvinistisk forhold mellem moralen og tilbøjeligheden til arbejde (Oneto 1997: 113).

Dette religiøse aspekt bliver desuden knyttet tæt til den udbredte grad af solidaritet, der ifølge Oneto er betegnende for Padania i og med, at: "Padania er den ægte solidaritets land, som opstår af en ægte og følt religiøs overbevisning men også af den stærke følelse af tilhørsforhold til fællesskabet" (Oneto 1997: 111). Ifølge Oneto er det således udover kultur og historie også bevidstheden om og viljen til at forsvare fælles økonomiske interesser, der kendetegner et virkeligt fællesskab (Oneto 1997: 121). Padanias identitet baserer sig ifølge Oneto på: "[...] en bevidst stillingtagen til forsvaret af fælles interesser. Også af fælles økonomiske interesser" (Oneto 1997: 127).



Lega Nord's ungdomsorganisation "Unge padanere" omtaler på denne plakat "Padania Stato" som "Vores ideal". Bag krigeren, ses det padanske flag, også kendt som Alpessolen, mens det lombardiske flag også vejrer i baggrunden.

Det padanske fællesskab – en ny form for fællesskab?

Beskrivelsen af det padanske fællesskab gør det muligt at tage "alt det bedste" fra nationen (viljen til fællesskab og solidaritet), uden samtidig at blive bundet op på en alt for kraftig essentialisering af den padanske kulturelle, sproglige og historiske samhörighed, som ville sætte den i et uheldigt modsætningsforhold til de regionale identiteter, som stadigvæk spiller en betydelig rolle for Legaens tilhængere. Derfor baserer det padanske fællesskab sig snarere på, hvad man kan betegne som den laveste kulturelle fællesnævner, der i samspil med en politisk dagsorden kan betegnes som en form for: "An Ethno-communitarian ideology, which [...] nowadays relates to the region, provides a total response to [...] liberal cultural colonialism and republican integrationist ideology" (Spektorowski 2003: 57). Målet for denne ideologi er dermed at skabe en organisk identifikation i forhold til regionen, som er dybere og mere autentisk end den, som findes i forhold til nationalstaten. Samtidig udgør den et bolværk mod fremmede kulturer (Betz 1999: 309), og er det intellektuelle udgangspunkt for en ny måde at tænke Europa på, baseret på en "organisk kulturalisme" i Europas regioner, som et svar på den globale kapitalisme og den liberale stat (Spektorowski 2003: 59, 68f). Der er dermed ingen tvivl om, at fremstillingen af Padania henter megen inspiration fra denne ideologiske retning. Det kommunitaristiske aspekt, som kommer til udtryk gennem beskrivelsen af det organiske og varme fællesskab som det padanske fællesskab udgør, gennemsyrrer hele Onetos fremstilling, og udgør som sådan det centrale aspekt for en forståelse af, hvad Padania-begrebet indeholder. At Padania-begrebet fremstilles på denne måde skyldes naturligvis også, at denne fremstilling modsvarer den norditalienske socio-økonomiske kontekst som Lega Nord agerer i, og som er blevet betegnet som kommunitaristisk (Cento-Bull 1996: 171). På den måde er den særlige industrialiseringsproces, som det norditalienske samfund har gennemgået kendetegnet ved: "[...] the preservation of a tightly communitarian society which was built upon the distinction between Us and the Other" (Cento-Bull 1996: 179). Denne særlige socioøkonomiske organisering af store dele af det norditalienske område med små, lokalt orienterede virksomheder drevet af kernefamilier med stor iværksætterånd har derfor medført en større vægt på det lokale og regionale fællesskab. Padania-begrebet er derfor også et forsøg på at appellere til denne samfundsform og til ideen om et fællesskab af lokale samfund, der i kraft af deres særegne kultur, historie og socioøkonomiske organisering udgør et alternativ til den italienske stat og dens forsøg på at skabe italieneren og Italien i enhedsideologiens navn. Dermed formåede Lega Nord at skabe en særlig form for kollektiv identitet, som kan siges at repræsentere en ny retning i forståelsen af begrebet fællesskab, idet begrebet nu: "[...] valorises difference whilst being a fortress against the "other"" (Albertazzi og Fremeaux 2002: 145). I deres analyse af fællesskabsbegrebet konkluderer de derfor, at:



The flexibility of the notion of "community" has clearly enabled the concept of "diversity" to be connoted with positive and negative values *at the same time*, thus offering Lega Nord the opportunity to develop a unique nationalistic propaganda. (Albertazzi og Fremeaux 2002: 157, tekstens kursiv)

Som det ses lægges vægten her netop på det nye og anderledes i den måde, som Lega Nord har formuleret sit fællesskabsbegreb på og dermed etableret en speciel form for kollektiv identitet, der gør det muligt at værdsætte det padanske fællesskab og samtidig benytte dette fællesskab til at skabe en klar afsondring fra både den italienske nation og fra fremmede og indvandrere. Den padanske kollektive identitet er derfor præget af en stor åbenhed på det interne plan, hvor det først og fremmest er opbakningen omkring det politiske padanske fællesskab snarere end nogle hårde kulturelle krav, der er i centrum. Til gengæld sker der udadtil en tydelig formulering op imod alt italiensk som negativt bliver tildelt rollen som det, som Padania ikke er.

Lega Nord's nuværende rolle i italiensk politik

I Giuseppe Tomasi di Lampedusas roman "Leoparden" omkring de politiske omvæltninger på Sicilien i forbindelse med Italiens samling i 1860 udtaler fyrsten Don Fabrizio's nevø Tancredi, at: "alting skal forandres for at alting kan forblive det samme". Det lader til ofte at være tilfældet i italiensk politik, at det, der fremstår som store forandringer på det politiske plan, i realiteten ikke får de gennemgribende konsekvenser på den sociale virkelighed, som man kunne forestille sig. Dette kan også blive et muligt resultat af Lega Nord's politiske projekt, der i forbindelse med indtrædelsen i Berlusconi's regering i 2001 blev forandret fra drømmen om et selvstændigt Padania til ideen om devolution. Devolution minder som begreb mest af alt om den føderale tilgang, som prægede Lega Nord i starten af halvfemserne, inden kampen for Padanias selvstændighed satte ind, men som nu bliver præsenteret som noget nyt og anderledes (Albertazzi og McDonnell 2004: 15).

Legaens rolle i Berlusconi's regering har været præget af det faktum, at partiet ofte har udkæmpet en politisk kamp internt i regeringen med Alleanza Nazionale (AN), der med sit nationalistiske udgangspunkt ikke er interesseret i for vidtrækkende institutionelle reformer af den italienske stat. Så selvom Lega Nord har siddet på tre af de vigtigste poster i Berlusconi's regering (justitsminister, socialminister og minister for institutionelle reformer), har AN's tilstedeværelse i regeringen gjort det svært for Legaen at præsentere grundlæggende institutionelle forandringer (Albertazzi og McDonnell 2004: 14).

Dette har flere gange medført utålmodig sabelraslen fra Legaens side og trusler om at træde ud af regerings-samarbejdet, hvis ikke deres ønsker blev hørt. På trods af AN's modstand er det dog lykkedes for Legaen at opnå vedtagelsen af en reform, som partiet selv opfatter som et første og meget afgørende skridt på vejen mod

større politisk uafhængighed for de italienske regioners vedkommende. Dette indebærer skabelsen af et føderalt senat, hvis medlemmer vælges i de italienske regioner, samt overførsel af styring af sygehushæsen, skolevæsen og det lokale politi til det regionale niveau. Denne reform fremstilles af Legaen som fundamentet for ønsket om en føderal skattepolitik, som skal give regionerne ret til at udskrive skatter og dermed gøre dem endeligt uafhængige af centralstyningen fra Rom (http://www.leganord.org/pdf/qui_lega/2005/23marzo.pdf). Forud for vedtagelsen af disse ændringer i den italienske forfatning gik en voldsom debat, og den politiske opposition talte om en opsplitning af Italien og en undergravning af fundamentale rettigheder (<http://www.senato.it/dsulivo/dossier/riforme%20istituzionali.pdf>).

Dette til trods blev reformen vedtaget, og den må siges at være et tydeligt eksempel på, at Lega Nord, på trods af en vælgertilslutning på blot fire procent, har formået at få en afgørende indflydelse på den politiske udvikling i Italien. Legaen har fået gennemført politiske reformer, der giver større reel indflydelse til de eksisterende regioner. Der er dog stadigvæk den mulighed, at størrelsen på de italienske regioner fortsat vil betyde, at den menige italiener vil føle sig langt fra de politiske beslutningstagere. Om disse reformer, som Lega Nord så længe har arbejdet på, bliver en politisk succes eller en fiasko, afhænger dermed først og fremmest af, hvordan især de norditalienske regioner løser deres nye opgaver. For sker der ikke forbedringer i serviceniveauet på de områder, som nu er kommet under regional administration, er det spørgsmålet, hvor stor vælgertilslutningen vil være til nye krav om endnu større beføjelser til de norditalienske regioner. Med andre ord løber Lega Nord en betragtelig risiko for at opnå tilsyneladende politiske forandringer, som i realiteten medfører, at alting forbliver (nogenlunde) det samme.

Endelig står partiet også i en svær situation som følge af Umberto Bossi's hjertesygdom, der har fjernet ham fra det politiske rampelys de sidste par år. Dette har både været en fordel og ulempe for partiet. Fraværet af Bossi's rabiater udtalelser og generelle evne til at mudre vandene i forhold til både politiske med- og modspillere har givetvis gjort det muligt for Lega Nord at føre en mere sammenhængende politik og opnå konkrete politiske resultater. Til gengæld mangler noget af Bossi's politiske krydderi og karismatiske fremtoning hos de ledende skikkelser i Legaen, og skulle Bossi gå hen og dø i løbet af kort tid, vil en eventuel tronfølgerstrid kunne skade partiet og skabe tvivl om dets kurs.

Lega Nord i europæisk perspektiv: Højreradikalisme, regionalisme, nationalisme eller...?

Et særligt kendetegn ved forskningen omkring Lega Nord i et europæisk perspektiv er, at partiet ofte bliver inddraget i kategorier som højreradikalisme, regionalisme og nationalisme og sammenlignet med europæiske partier inden for disse retninger. Inden for den



tilgang, der først og fremmest behandler Lega Nord som et højreradikalt parti, er det dog klart, at:

[...] there is a considerable variety among the political parties that have generally been included among the radical or extreme right. Pronouncedly populist parties such as the Freedom Party of Austria (FPÖ) or the Italian Northern League (Lega Nord) are significantly different in terms of composition and attitudes of their constituencies from radical right-wing parties such as the Front National, the Vlaams Blok, or the Scandinavian Progress parties and from traditional right-wing extremist parties such as the Italian Social Movement. (Movimento Sociale Italiano, MSI) or the NPD. (Betz 1999: 303)

På et centralt punkt adskiller Lega Nord sig desuden fra samtlige disse partier, idet der *ikke* er tale om et nationalt parti i den forstand, at det præsenterer sig som forsvarer af landets allerede eksisterende og konsoliderede etniske majoritet. I stedet arbejder Lega Nord *imod* den eksisterende nationale identitet i det område, som den befinder sig i, nemlig den italienske. Som det blev påpeget ovenfor, har Lega Nord forsøgt at skabe en ny form for politisk ideologi, som i sit udgangspunkt adskiller sig fra de andre partiers forsøg på at appellere til klassisk højreorienteret eller nationalistisk tankegods. I den forstand er Lega Nord mere at betegne som et progressivt og fremadskuende forsøg på at bryde med og gøre sig fri af anklager om racisme og dyrkelse af en "Blut und Boden"-tankegang. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på, at Lega Nord repræsenterer en nyskabelse i forhold til de partier, som tager udgangspunkt i en allerede eksisterende etnisk identitet. Partiet må derfor betegnes som en "outsider" i forhold til andre højreradikale europæiske partier.

Det samme gør sig gældende, når man forsøger at sammenligne Lega Nord med regionalistiske partier rundt om i Europa. Her kan man i udgangspunktet skelne mellem institutionel og autonomistisk regionalisme, hvor den autonomistiske regionalisme baserer sig på etnicitet, kultur og identitet, hvilket gør det meget vanskeligt at skelne den fra nationalisme (Giordano 2000: 5). Den centrale forskel på Lega Nord's politiske projekt og størstedelen af de regionale politiske partier i Europa er, at der i det nuværende Norditalien ikke tidligere har været et krav om selvstændighed for hele området. Derfor har den "regionale" del af bevægelsens politiske virksomhed i stort omfang været karakteriseret ved, at der ikke har været tale om at reetablere eller genskabe en tidligere statsdannelse med egen kultur, sprog eller historie eller om at gøre den norditalienske befolkning til ét samlet folk inden for rammerne af en nationalstat i klassisk forstand. Der har heller ikke været en økonomisk eller intellektuel elite bag ved projektet, der ved hjælp af økonomisk opbakning og et særligt folkeligt kulturelt udtryk har kunnet understrege det rimelige i at tale om en padansk regionalisme. Derfor er det klart, at: "[...] the example of Padania ensures that the LN remains quite unique in comparison to the majority of other regionalist political projects within Europe" (Giordano 2000: 3).

Dette viser også paradokset, som hele tiden er at finde i forbindelse med Lega Nord's forsøg på at skabe en padansk kollektiv identitet. Selvom flere forskere hævder, at skabelsen af en sådan identitet fortsat sker løbende og derfor er en realitet, så er der tilsyneladende tale om en identitet, som i stort omfang udtrykker Lega Nord-tilhængernes drøm om så stor politisk uafhængighed som muligt. Det afgørende spørgsmål efter at have set nærmere på Lega Nord's forsøg på at konstruere denne særlige, padanske identitet må derfor være: Har det kunnet lade sig gøre som nogle forskere hævder, at:

[...] in the space of a couple of years the LN has created a sense of "Padanian" identity whereas attempts to create a sense of national Italian identity have taken 130 years (and are still very much ongoing). (Giordano 2000: 3)

Hvad er status på udbredelsen af den padanske kollektive identitet ti år efter, at Padania blev det begreb, som samlede hundrede tusinder af norditalienere på Po-flodens breder for at hylde skabelsen af en ny nation?

For at besvare dette spørgsmål er det nødvendigt at foretage en skelnen mellem den meget begrænsede succes, som Padania-begrebet havde på det politiske plan og den afgørende betydning, som det har haft som identifikationsfaktor internt i bevægelsen. Partiets politiske fokus er som følge af regeringssamarbejdet med Berlusconi blevet flyttet over til begrebet *devolution* og dermed en tilbagevenden til en føderal tilgang, mens Padania som en selvstændig nation er blevet sat i skammekrogen og som begreb ikke længere spiller en prominent rolle i partiets officielle ideologi. Til gengæld spiller begrebet fortsat en meget central rolle blandt partiets medlemmer, idet Padania-begrebet stadigvæk bliver brugt offentligt ved forskellige lejligheder. F.eks. kan man ved Lega Nord's demonstrationer se utallige bannere og skilte påskrevet "Padania Stat", et bevis på, at drømmen om en padansk stat stadigvæk har tag i mange af Lega Nord's aktivister. Desuden bærer Legaens avis fortsat navnet "La Padania", og partiets radio- og tv-station hedder stadigvæk henholdsvis "Radio Padania Libera" og "telePadania". Det padanske flags vaje foran partikontorerne i mange norditalienske byer er også en understregning af, at de ideer, som blev bragt på banen med Padania-begrebet fortsat har indflydelse i partiet. Meget kunne derfor tyde på, at Padania som en selvstændig nation er blevet skrinlagt som officielt politisk projekt, men samtidig spiller en rolle som en slags grå eminence i ideologisk henseende. Man kan sige, at der ikke på nuværende tidspunkt er brug for at gøre kravet om større selvstændighed for det norditalienske område aktuelt, men at det ligger latent som et kort, der sandsynligvis igen vil kunne blive spillet af Lega Nord's ledelse, når og hvis de politiske muligheder for reformer skulle tørre ud. Padania-begrebet er dermed blevet det centrale begreb i Lega Nord's integrative ideologi, selvom det ikke længere kan bruges på samme måde i den strategiske ideologiske produktion. Med Padania-begrebet har Lega Nord fremelsket et begreb, der i modsætning til politiske



begreber som føderalisme og devolution har en særlig følelsesmæssig appel, og som på en og samme tid kombinerer den klare modsætning til den italienske nationalidentitet med drømmen om et forjættet land fri for fremmed indblanding.

Mikkel Rimsø Sørensen er cand.mag. i europastudier og historie.

Litteratur

Albertazzi, D., McDonnell, C. (2004): "Seperati in Casa? The Lega Nord in Government". Paper presented to the 54th Political Studies Association Annual Conference 5-8 April 2004. University of Lincoln.

Albertazzi, D., Fremeaux, I. (2002): "Discursive Strategies around "Community" in Political Propaganda: The Case of Lega Nord". *National Identities* 4/2.

Betz, H. G. (1999): "Contemporary Right-Wing Radicalism in Europe". *Contemporary European History* 8/2: 299-316.

Biorcio, R. (1997): *La Padania promessa. La storia, le idee e la logica d'azione della Lega Nord*. Milano: il Saggiatore.

Bossi, U., Vimercati, D. (1993): *La Rivoluzione. La Lega: storia e idee*. Milano: Sperling & Kupfer.

Cachafeiro, M. (2002): *Ethnicity and Nationalism in Italian Politics. Inventing the Padania and the northern question*. London: Ashgate.

Cento-Bull, A. (1996): "Ethnicity, Racism and the Northern League". In: Levy, C. (red.): *Italian Regionalism. History, Identity, Politics*.

Cento-Bull, A., Gilbert, M. (2001): *The Lega Nord and the Northern Question in Italian Politics*. New York: Palgrave.

Cento-Bull, A. (2003): "Collective Identities: From the Politics of Inclusion to the Politics of Ethnicity and Difference". *The Global Review of Ethnopolitics* 2/3-4: 41-54.

Della Porta, D., Diani, M. (1997): *I movimenti sociali*. Roma: La nuova Italia Scientifica.

Diamanti, I. (1996): *Il male del Nord. Lega, localismo, secessione*. Roma: Donzelli Editore.

Diani, M. (1996): "Linking Mobilization Frames and Political Opportunities: Insights from Regional Populism in Italy". *American Sociological Review* 61: 1053-1069.

Giordano, B. (2000): "Italian regionalism or "Padanian" nationalism – the political project of the Lega Nord in Italian Politics". *Political Geography* 19/4: 445-471.

Ifversen, J. (2003a): "Om den tyske begrebshistorie". *Politologiske Studier* 6/1.

Ifversen, J., Østergaard, U. (1996): "Europæisk Civilisation, Begrebshistorie og Diskursanalyse". *Den Jyske Historiker* 73.

Jenson, J. (1995): "What's in a name? Nationalist Movements and Public Discourse". In: Johnston, H., Klandermans, B. (red.): *Social Movements and Culture*. London: UCL Press.

Koselleck, R. (1986): *Futuro Passato. Per una semantica dei tempi storici*. Genova: Casa Editrice Marietti. Originaludgave: *Vergangene Zukunft. Zur Semantik geschichtlicher Zeiten*. Frankfurt a.M.: Suhrkamp Verlag. 1979.

Melucci, A. (1996): *Challenging Codes. Collective action in the information age*. Cambridge University Press.

Oneto, G. (1997): *L'invenzione della Padania. La rinascita della comunità più antica d'Europa*. Bergamo: Foedus Editore.

Pasquino, G. (2002): *Il sistema politico italiano*. Bononia University Press.

Patriarca, S. (2001): "Italian neopatriotism: debating national identity in the 1990s". *Modern Italy* 6(1): 21-34.

Schmidtke, O. (1996): *Politics of Identity. Ethnicity, Territories, and the Political Opportunity Structure in Modern Italian Society*. Sinzheim: Pro Universitate Verlag.

Spektorowski, A. (2003): "Ethnoregionalism: The Intellectual New Right and the Lega Nord". *The Global Review of Ethnopolitics* 2/3: 55-70.

Wilken, L. (2005): "Habitus, kapital og felt – greb til en analyse af praksis". In Esmark m.fl. (red.): *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Roskilde Universitetsforlag.